

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS, INTERVENCIJOS IR STEBĖSENOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Klaipėdos lopšelio-darželio „Bitutė“ (toliau – lopšelio-darželio) Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos ir stebėsenos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190.

2. Tvarkos aprašo paskirtis – padėti lopšelio-darželio bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

3. Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą lopšelyje-darželyje.

4. Tvarkos aprašo tikslas – ugdyti pozityvų vaikų, darbuotojų elgesį, sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, grupės, lopšelio-darželio, šeimos lygmeniu.

5. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

5.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. kiekvienas lopšelio-darželio darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti;

5.3. veiksmų turi būti imamasi visais smurto ir patyčių atvejais.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;

6.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;

6.3. patyčias patiriantis vaikas – ugdytinis, iš kurio yra tyčiojamas;

6.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

6.5 patyčias patiriantis suaugęs - lopšelio-darželio darbuotojas, tėvas (globėjas, rūpintojas) iš kurio tyčiojamas;

6.6. patyčių stebėtojas - matantis ar žinantis apie patyčias;

6.7. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis lopšelio-darželio bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

6.8. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams);

6.9. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos lopšelyje-darželyje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

7. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija; Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

II SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

8. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi lopšelio-darželio veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi lopšelio-darželio direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, grupių auklėtojai, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi lopšelio-darželio bendruomenės nariai.

9. Lopšelio-darželio direktorius yra atsakingas už lopšelio-darželio tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio lopšelio-darželio patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, jo pristatymą bendruomenei ir vykdymą.

10. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau 3 atsakingi asmenys, sudarantys smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo grupę (toliau – Prevencinė darbo grupė) – direktoriaus pavaduotojas ugdymui, Vaiko gerovės komisijos atstovas ir įstaigai priskirtas psichologas, kurie kasmet:

10.1. surenka apibendrintus duomenis apie lopšelyje-darželyje fiksuotus pranešimus dėl smurto ir patyčių atvejų ir atlieka jų analizę;

10.2. remiantis pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

10.3. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

10.4. teikia siūlymus lopšelio-darželio direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

10.5. teikia siūlymus dėl Tvarkos aprašo tobulinimo;

10.6. atlieka kitus Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

III SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA LOPŠELYJE-DARŽELYJE

11. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas lopšelio-darželio darbuotojas, tėvas (globėjas, rūpintojas) reaguodamas vadovaujasi lopšelio-darželio Reagavimo į patyčias ir pagalbos joms įvykus planu (1 priedas):

11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. primena asmeniui, kuris tyčiojasi, lopšelio-darželio nuostatas ir elgesio taisykles;

11.3. jei reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (lopšelio-darželio darbuotojus, tėvus (globėjus, rūpintojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

11.4. informuoja grupių auklėtojus ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie įtariamus ir/ar įvykusias patyčias ar smurto atvejus;

11.5. tiesiogiai informuojant vieną iš Prevencinės darbo grupės narių apie įtariamus ir/ar įvykusias patyčias (ar elektronines patyčias), kartu pateikia užpildytą pranešimo apie patyčias formą (2 priedas).

12. Prevencinė darbo grupė gavusi informaciją apie įtariamus ir/ar įvykusias patyčias:

12.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

12.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

12.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;

12.4. užpildo pranešimo apie patyčias formą (2 priedas);

13. formą registruoja Patyčių registracijos žurnale (3 priedas):

13.1. nesibaigus patyčių situacijai, imasi spręsti patyčių atvejį;

13.2. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį.

14. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

14.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją, esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

14.2. informuoja lopšelio-darželio direktorių apie esamą situaciją;

14.3 vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

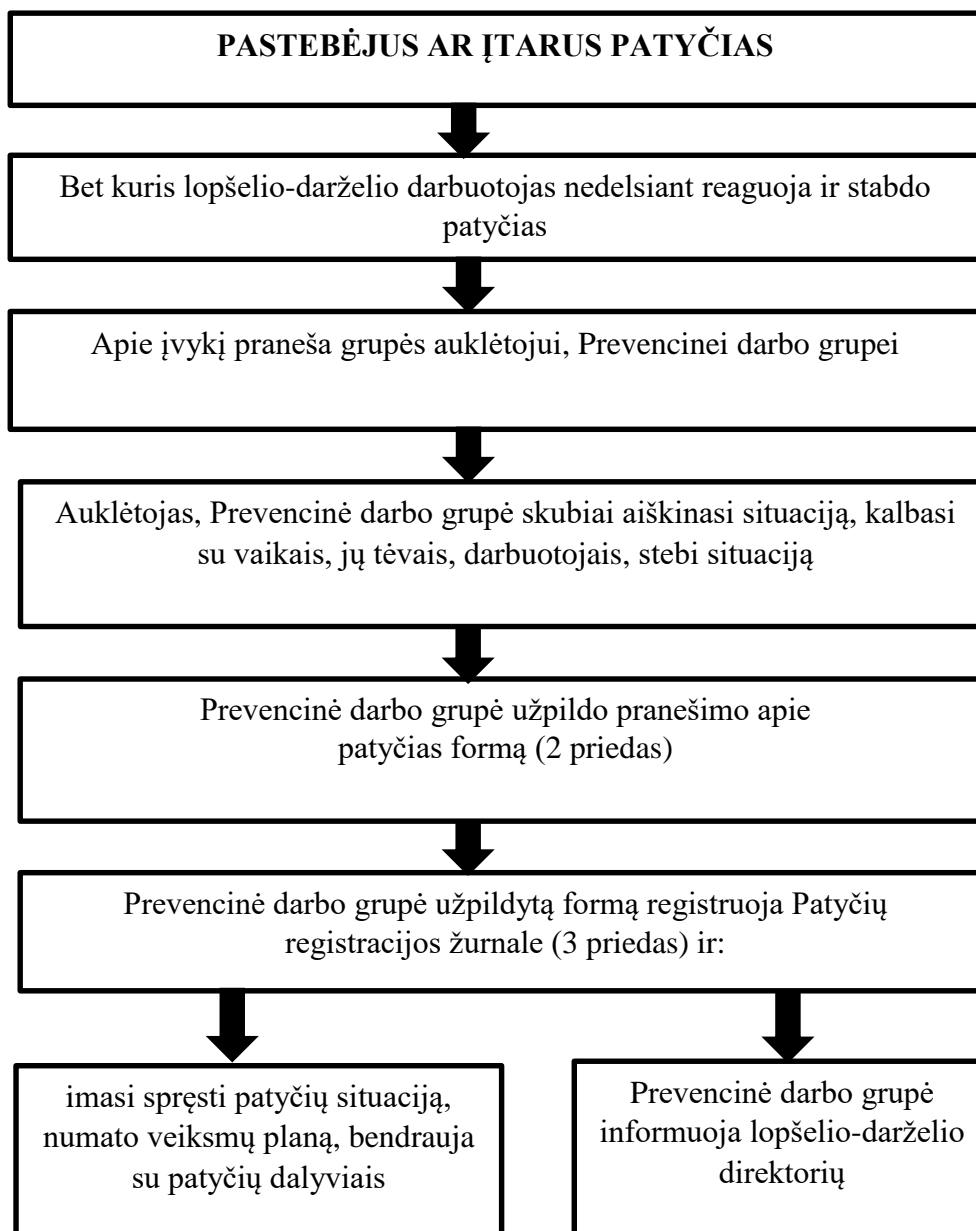
15. Patyčių dalyviams pagal individualius poreikius lopšelyje-darželyje gali būti teikiama psichologo pagalba.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Su šiuo tvarkos aprašu supažindinami visi darbuotojai pasirašytinai.

17. Smurto prevencijos, intervencijos ir stebėsenos vykdymo tvarkos aprašas talpinamas internetinėje svetainėje ir elektroninėje sistemoje „Mūsų darželis“ susipažinti tėvams ir kitiems suinteresuotiems asmenims.

**KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „BITUTĖ“
REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS**

KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „BITUTĖ“ PRANEŠIMAS APIE PATYČIAS

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____ .	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Asmens, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius:	
Asmens, <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, amžius:	
Asmens, <u>stebėjusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

Pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

Veiksmų po įvykio, planas su:

Asmeniu patyrusiu patyčias:	
Asmeniu, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais lopšelio-darželio darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

Patyčių registracijos žurnale Nr. _____

**KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „BITUTĖ“
PATYČIŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS**

F -fizinės
Ž - žodinės
K -kibernetinės
S -socialinės

V - vaikas
S - suaugęs bendruomenės narys

Eil. Nr.	Data	Pranešėjo vardas, pavardė, pareigos	Smurto ir patyčių pobūdis: F, Ž, K, S	Smurtą patiriantis asmuo (V, S)	Smurtaujantis asmuo (V, S)	Pastabos